

Forskning om nordområdene må foregå i nord for å følge lokal virkelighet og fange opp lokale muligheter, og ikke minst for å krysse grenser, skriver **Robert Hermansen**, direktør i Store Norske Spitsbergen Grubekompani as og **Urban Wråkberg** fra Barentsinstituttet.

Hva skjer i nordområdene?

DEBATT & INNLEGG

De forskjellige prognosene som Gudmund Hernes, Jon M. Hippe, Magne Bråthen og Jørgen Svalund presenterer i Fafo-rapporten «Varsel om vekst?: Fremtidbilder av olje- og gassvirksomhet i Nord-Norge» før jul, har allerede fått flere kommentarer. I rapporten tegnes det et pessimistisk bilde av de trolige eller mulige ringvirkningene i Nord-Norge av en ekspanderende virksomhet på nordnorsk sokkel og av StatoilHydros 24-prosentandel i utbyggingen av Stockman-feltet. Lite positivt kommer til å skje i fremtiden på steder som for eksempel Vardø og Kirkenes. Kanskje blir det en redningshelikopterstasjon eller et midlertidig havneanlegg, det er alt.

Utbyggingen av Stockman skal ifølge Fafo-rapporten bli virkelighet i et økonomiskøkonomisk konkurransesystem der «de som

kan lykkes, er de som i alt er etablert, og som i alt behersker en gitt teknologi.» De ulike delene skal leveres fra mange sørlige kompetansemiljøer. Samordnet «via elektroniske nettverk» kommer det «så å si til å skje virtuelt».

Innenfor olje- og gassutviklingen i nord kommer den norske stat trolig ikke til å satse på noe spesielt institusjonelt nærvær i det hele tatt i Kirkenes, mener rapporten. Barentssekretariatet skal av en eller annen grunn flyttes vestover til Tromsø, selv om hovedarbeidsområdet er Russland. Andre lokale aktører som Kimek, Tschudi Shipping, Sydvaranger as, Kirkenes Næringshage, sykehuset, Kirkenes kompetansesenter, Barentsinstituttet, Barents International School og alle deres viktige russiske samarbeidspartnere, nevnes overhodet ikke.

Detaljer savnes, men detaljer kan være viktige. Fremtiden for et landanlegg med havneutbygging i Øst-Finnmark henger sammen med mulighetene for synergier: For eksempel med åpning av gruvevirksomheten, med vei-, kraft- eller jernbaneutbygging i samarbeid med Russ-

Robert Hermansen.

Urban Wråkberg.

77 Fremtiden for et landanlegg med havneutbygging i Øst-Finnmark henger sammen med mulighetene for synergier

land og Finland. Tilgangen på lokale kunnskaps- og utredningsressurser kan spille en avgjørende rolle i en slik prosess. Synergien videre mot nord er også viktig. Det norske kravet over den arktiske kontinental-

sokkelen gjør at Russland og Norge har store felles interesser, her finnes også Svalbard med både utfordringer og muligheter.

Industrielt samarbeid over nasjonalgrenser og internasjonalt forskningssamarbeid har lange tradisjoner her oppe, og kan integreres bedre med industriutviklingen i Nord-Norge.

Stockman handler om arbeids- og miløisikkerhet, om elektronikk, men det handler minst like mye om store kvantiteter basisprodukter av riktig kvalitet. Det vil trenge betong til kilometer etter kilometer av nye lastekaier og bakarealer. Disse relativt billige, men høyst nødvendige materialene kan ikke transporteres over lange avstander uten skyhøye kostnader, de må hentes i Barentsregionen. Store mengder rør og bjelker av stål må også til – produsert regionalt eller internasjonalt. Energi må til for å skape energi.

Om man vil ikke ha all verdens tid om Gazprom skal kunne oppfylle allerede inngåtte avtaler om fremtidige gassleveranser. Alt tyder på at Stockman kommer til å fremkalle en lokal, regional og nasjonal mangelsituasjon på

en mengde varer, kompetanse og tjenester. Da holder det ikke med teorier om at de etablerte alltid kommer til å vinne, tvert imot vil de som vinner være de som kan levere det som mangler der og når det trengs – uansett hvem man er. I motsetning til økonomisk tilbakegang bidrar økonomisk vekst til grenseoverskridende samarbeid, toleranse og flerkulturelle arbeidsplasser og samfunn.

Alle tjener på å legge til rette for at Nord-Norge skal kunne bidra til og skape inntekter fra olje- og gassutvinning i Barentsregionen. Ikke bare ved at en eller annen lokal aktør med de beste kontaktene i Oslo får pengene til å regne over seg selv, men slik at virkelig kompetanse og lokalt entreprenørskap ivaretas i henhold til relevante kvalitetskrav. Forskning om nordområdene må foregå i nord for å følge lokal virkelighet og fange opp lokale muligheter, og ikke minst for å krysse grenser. Det trengs også for at vi i nord skal kunne ha lokal ekspertise på plass vis miljøproblemer kommer, og når sosiale og kulturelle forhold skal tolkes og utvikles.

Tragikomisk skole

Det er nesten tragikomisk å følge med i diskusjonen om den norske skolen. Tenk – kan det virkelig være en sammenheng mellom arbeidsinnsats, disiplin og resultater? Er ikke dette noe som heter sunn bondevett?

Jeg er vokst opp på en bondegård i Finland, og har vært så heldig at jeg har fått finsk grunnutdanning. Man lærte tidlig at det er lite som kommer gratis, som regel er det nødvendig med grundige forberedelser

dentene får da ekstra fridager for å studere i forkant. 500 sider rimelig lettlest tekst til eksamen skaper enormt med stress, og folk sier at de må lese døgnet rundt. Resultatet: over 20 prosent stryker.

Det er rystende å se at mange norske studenter ikke behersker språket sitt, men kommer med skrivefeil og uforståelige setninger uten sammenheng i faglige oppgaver. Derimot er norske studenter flinke til å diskutere og reflektere, samt skape god atmosfære i gruppen. Absolutt. Det er bare synd at mange ikke engang har åpnet boka, så resultatorientert gruppearbeid er ofte bare en fjern drøm både på høgskole- og universitetsnivå. Hyggelig og koselig er det på skolen her i Norge – spørsmålet er bare hva som skal være målet med utdanningene og studiene.

Tarja Kristiina Forma, markedsøkonom, ergoterapeut og jusstudent i Tromsø

IKKE IMPONERT. Tarja Kristiina Forma.

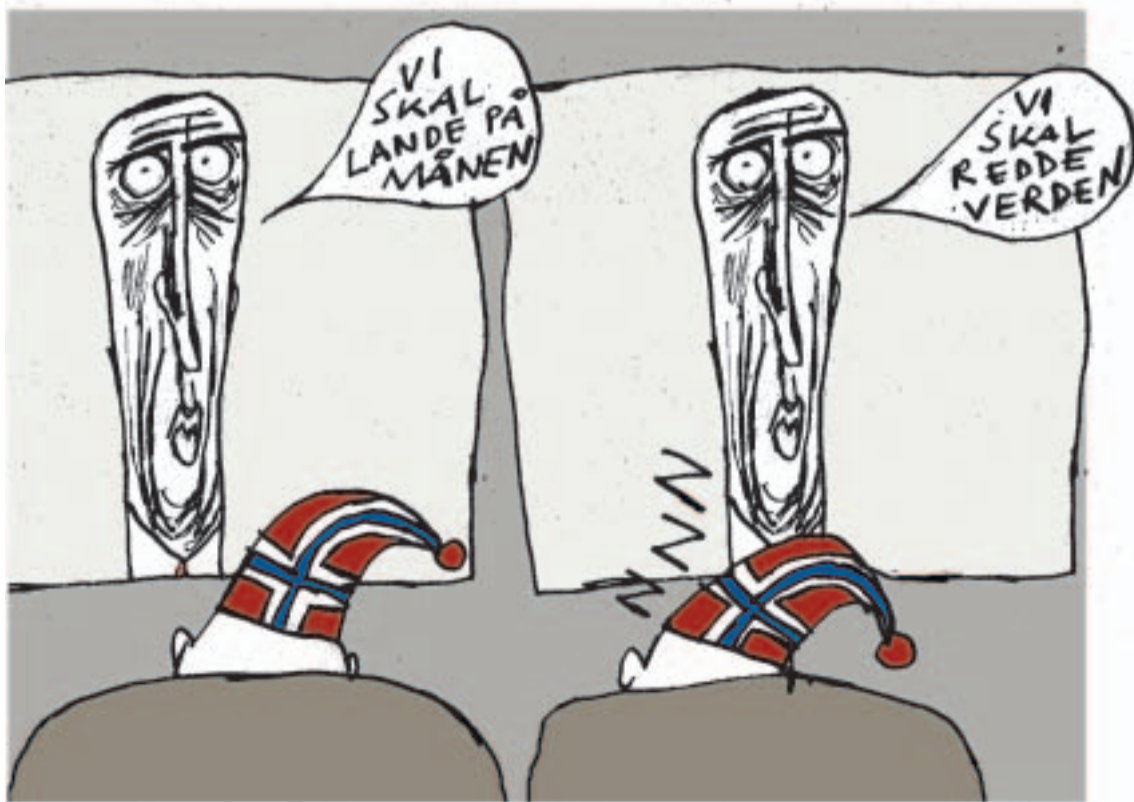
og målrettet arbeid for å nå gode resultater. Etterpå har jeg studert både i Kina og Norge. For å si det forsiktig; norske studenter sliter seg ikke akkurat ut.

Det er omtrent panikk i klassen i desember, når eksamen skal tas i april. De stakkars stu-

SE MER OM SKOLE
SIDE 12-13

PEEL.NO: FORSETTER

Peel.no

E-post: debatt@dn.no Telefaks: 22 00 11 10
Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4500 tegn (ca. 750 ord) Underinnlegg/replikk: Maks 1500 tegn (ca. 250 ord)

■ Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv, må produseres i henhold til Vær Varsom-plakaten.
■ Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avi-

sen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere.
■ Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter.

Debattinnlegg honoreres ikke.
Debattansvarlig: Tor Slette Johansen, tlf. 22 00 11 26 – 932 56 100 debatt@dn.no